

Protocol Ziekte/ Medicijngebruik

Inhoudsopgave:

1. Inleiding over medicijnverstrekking
2. Het kind wordt ziek op school
3. Het verstrekken van medicijnen op verzoek
4. Wettelijke regels
5. Aansprakelijkheid
6. Toestemmingsformulier

Algemene opmerkingen:

- Met school wordt bedoeld: alle teamleden van de school, inclusief de directie, en de leerlingen.
- Voor de leesbaarheid van het stuk wordt over ouders gesproken wanneer wij ouder(s)/verzorger(s) bedoelen.
- In alle gevallen waarbij de school besluit een arts of 112 te benaderen, wordt een medewerker bedrijfshulpverlening (BHV-er) geconsulteerd en de directie geïnformeerd. Indien één van deze of beiden niet beschikbaar is (zijn), moet tenminste één andere leerkracht worden benaderd om een besluit te nemen tot handelen.

1. Inleiding over medicijnverstrekking en medisch handelen:

Leerkrachten worden op school regelmatig geconfronteerd met leerlingen die klagen over pijn die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen is zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn ten gevolge van een insectenbeet.

Ook krijgt de schoolleiding steeds vaker het verzoek van ouders om hun kinderen de door een arts voorgeschreven medicijnen toe te dienen. De schoolleiding aanvaardt met het verrichten van dergelijke handelingen een aantal verantwoordelijkheden. Leerkrachten en schoolleiding begeven zich dan op een terrein waarvoor zij niet gekwalificeerd zijn.

Met het oog op de gezondheid van kinderen is het van groot belang dat zij in dergelijke situaties zorgvuldig handelen. Leerkrachten en schoolleiding moeten zich realiseren dat zij voor deze handelingen wettelijk aansprakelijk gesteld kunnen worden als zij zonder toestemming van de ouders of het advies van een arts handelen.

De twee te onderscheiden situaties zijn:

- Het kind is/wordt ziek
- Het verstrekken van medicijnen op verzoek

De eerste situatie laat de school geen keus. De leerling wordt ziek of loopt acuut gevaar en de school moet direct bepalen hoe zij moet handelen.

Voor het geval medicijnen toegediend moeten worden op advies van een arts, heeft de school vooraf de schriftelijke toestemming van de ouders gevraagd middels een ondertekende verklaring, waarbij opgemerkt dat de ouders verantwoordelijk en aansprakelijk blijven voor eventuele nadelige gevolgen van handelingen van de school.

Bij de tweede situatie verleent de school medewerking aan het geven van medicijnen. In alle gevallen is door de ouders/verzorgers een ondertekende (artsen)verklaring afgegeven die de school de bevoegdheid geeft om medicijnen te mogen geven, waarbij opgemerkt dat de ouders verantwoordelijk en aansprakelijk blijven voor eventuele nadelige gevolgen van handelingen van de school.

Voor iedere individuele leerkracht geldt dat hij/zij mag weigeren handelingen uit te voeren. Hieronder wordt elk onderdeel beschreven.

2. Het kind is/wordt ziek:

Wat gebeurt met enige regelmaat: een kind komt 's morgens gezond op school en krijgt tijdens de schooluren last van hoofd- of buikpijn of een andere pijn. Ook kan het bijvoorbeeld door een insect worden geprikt. De school verstrekt dan vaak - zonder toestemming of medeweten van ouders – een 'paracetamolletje' of wrijft een zalfje op de plaats van een insectenbeet.

De school is niet bekwaam en bevoegd om een juiste diagnose te stellen. De grootste mogelijke terughoudendheid is hier dan ook geboden. Uitgangspunt moet zijn dat een kind dat ziek is, naar huis moet.

2.1 Het kind is ziek:

Een ziek kind kan niet opgevangen worden op school. De extra aandacht en zorg die een ziek kind nodig heeft, kan de leerkracht niet voldoende geven. Bovendien willen we voorkomen dat andere kinderen, bij een besmettelijke aandoening, de kans lopen ziek te worden.

Het kind is ziek en kan niet op school komen/blijven

- _ als het koorts heeft (lichaamstemperatuur hoger dan 38,5° C),
- _ als het een infectieziekte heeft zoals vermeld in tabel 2
- _ als het ongewoon hangerig, huilerig en ontroostbaar is
- _ als het pijn heeft.

Als uw kind ziek is, verwachten wij dat u;

- _ bij twijfel over het ziek zijn van uw kind, eerst uw huisarts raadpleegt voor u besluit uw kind naar school te brengen,
- _ vóór 8.30 uur aan de school doorgeeft dat uw kind niet komt,
- _ de school informeert over wat uw kind mankeert zodat, in geval van een besmettelijke aandoening, de ouders van de andere kinderen tijdig geïnformeerd kunnen worden.

2.2 Als uw kind ziek wordt op school:

Soms wordt een kind tijdens het verblijf op school ziek.

In de meeste gevallen leidt dit tot het besluit om één van de ouders te bellen voor overleg, wellicht kan deze ouder meer inzicht geven in de situatie. De leerkracht spreekt met de ouder af of het kind eerder wordt opgehaald (altijd als het koorts heeft)

2.2.1 Infectieziekten

Bij sommige infecties (zie tabel 1) mogen kinderen, als ze er niet ziek van zijn, naar school komen.

Heeft uw kind één van de infectieziekten uit tabel 2 dan is opvang op school niet mogelijk. Is een besmettelijke ziekte geconstateerd, dan worden ouders hierover geïnformeerd. Bij

bijzondere of ernstige aandoeningen stelt de school in overleg met de GGD de informatie samen die aan ouders zal worden gegeven:

1 Opvang mogelijk op school

school

Infectieziekte

Bof, Rode hond, Diarree, Roodvonk

Gordelroos, RS virus, Griep,

Schimmelinfectie aan de huid,

Hand-, voet-, mondziekte, Schurft,

Hepatitis B, Hiv Spruw,

Hoofdluis (effectief onder behandeling)

Steenpuisten, Kinkhoest, Verkoudheid

Koortslip, Vijfde ziekte,

Krentenbaard, Voetschimmel, Lyme,

Waterpokken, Mazelen, Waterwratten,

Middenoorontsteking, Wormpjes,

Oogontsteking, Wratten, Pfeiffer

2 Geen opvang mogelijk op

Infectie ziekte:

Diarree met bloed, Hepatitis A,

Hersenvliesontsteking,

Hoofdluis (zolang deze zichtbaar aanwezig zijn)

Na constatering van een teek

zal de leerkracht aan de ouders

vragen deze te (laten)

verwijderen.

2.3.Wanneer moeten de ouders worden gewaarschuwd?

Als een kind duidelijk ziek is of in acute gevallen en niet meer met de les kan meedoen, neemt de school contact op met de ouders met het verzoek om het kind op te halen. Belangrijk is om te melden waarom het kind niet kan blijven en af te spreken hoe laat de ouders komen en wat er tot die tijd met het kind gebeurt. Om in geval van nood de ouders snel te kunnen bereiken, moet zijn vastgelegd waar en hoe zij bereikbaar zijn. Het kan ook voorkomen dat een leerkracht bij een kind bepaalde ziekteverschijnselen opmerkt die extra aandacht of medische behandeling vragen.

Dit kan de leerkracht bespreken als de ouders het kind komen ophalen.

2.4.Wanneer wordt een huisarts gewaarschuwd?

Ouders/verzorgers onbereikbaar:

Problematisch is het wanneer de ouders of door de ouders aangewezen vertegenwoordigers, niet te bereiken zijn. Het kind kan niet naar huis gestuurd worden zonder dat daar toezicht is. Medicijnen kunnen niet zonder toestemming van de ouders verstrekt worden. Raadpleeg in alle gevallen altijd een arts en handel strikt naar het advies van de arts. Medicijnen kunnen alleen worden toegediend, indien ouders van tevoren een schriftelijke verklaring hebben ingevuld en ondertekend, waarbij de ouders verantwoordelijk en aansprakelijk blijven voor de eventuele nadelige gevolgen van de handelingen van de school.

Acuut levensgevaar :

In principe zijn bij ziekte van een kind de ouders degene die bepalen wat er moet gebeuren. Zij nemen de beslissing om al dan niet een arts te raadplegen. Alleen als er acuut gevaar dreigt, schakelt de school direct een arts in of belt het alarmnummer 112 bij het geval dat:

- Een kind dat het plotseling benauwd krijgt
- Een kind dat bewusteloos raakt of niet meer op aanspreken reageert
- Een kind met plotselinge hoge koorts
- Een kind dat plotseling ernstig ziek lijkt
- Ernstige ongevallen

Raadpleeg in alle gevallen altijd een arts en handel strikt naar het advies van de arts.

3. Het verstrekken van medicijnen op verzoek:

Als een kind medicijnen nodig heeft gedurende het verblijf op school zullen de ouders hun zeggenschap over de toediening van de geneesmiddelen moeten overdragen aan de school. Om de gezondheid van kinderen te waarborgen is het van groot belang dat de geneesmiddelen op een juiste wijze worden verstrekt.

Bij het invullen van de contactlijst geven ouders aan of kinderen medicijnen gebruiken. Als het antwoord positief is, zal de betreffende leerkracht het formulier "Toestemming tot het verstrekken van medicijnen op verzoek" samen met de ouders invullen.

Kinderen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt aan puffjes voor astma, antibiotica of medicijnen bij toevallen of gedragsstoornissen. Ouders vragen dan aan de school om deze middelen te verstrekken.

De toestemming van de ouders wordt schriftelijk vastgelegd en door de ouders ondertekend, waarmee zij verklaren volledig verantwoordelijk en aansprakelijk te zijn en blijven voor eventuele nadelige gevolgen van de medicijnen voor het kind.

De volgende zaken legt de school schriftelijk vast op basis van een ondertekende verklaring door de ouders overlegd aan de school:

- Om welke medicijnen het gaat
- Hoe vaak het gegeven moet worden
- In welke hoeveelheden (dosering)
- Op welke manier het geneesmiddel moet worden gebruikt
- De periode waarin de geneesmiddelen worden verstrekt
- De wijze van bewaren en opbergen
- De wijze van controle op de vervaldatum

Door het vastleggen van deze gegevens geven ouders duidelijk aan wat zij van de school verwachten en weet de school op haar beurt precies wat zij moet doen en waar zij verantwoordelijk voor is.

Wanneer het gaat om het verstrekken van medicijnen gedurende een lange periode moet regelmatig met ouders worden overlegd over de ziekte en het daarbij behorende medicijngebruik op school. Een goed moment om te overleggen is wanneer ouders een nieuwe voorraad medicijnen komen brengen.

Enkele praktische adviezen:

- Neem de geneesmiddelen alleen in ontvangst wanneer ze in de originele verpakking zitten en uitgeschreven zijn op naam van het kind.
- Controleer de uiterste gebruiksdatum voor toediening.
- Laat de ouders een nieuw geneesmiddel altijd eerst thuis toepassen.
- Lees goed de bijsluiter zodat je op de hoogte bent van eventuele bijwerkingen.
- Bewaar het geneesmiddel indien nodig in de koelkast (in een goed afgesloten bewaardoos), of in een afgesloten kast, buiten het bereik van kinderen en/of onbevoegden.

Mocht de situatie zich voordoen dat een kind niet goed op een medicijn reageert of dat er onverhoopt toch een fout gemaakt wordt bij de toediening van een medicijn, bel dan direct met een arts. Bel bij een ernstige situatie direct het alarmnummer 112. Zorg in alle gevallen dat alle relevante gegevens bij de hand zijn, zoals: naam, geboortedatum, adres, huisarts en /of specialist van het kind, het medicijn dat is toegediend, welke reacties het kind vertoont en eventueel welke fout is gemaakt.

4. Wettelijke regels:

Voor de hierboven genoemde medische handelingen heeft de wetgever een aparte regeling gemaakt. De wet 'Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg' (wet BIG) regelt wie wat mag doen in de gezondheidszorg. De wet BIG is bedoeld voor beroeps-beoefenaren in de gezondheidszorg en geldt als zodanig niet voor onderwijzend personeel. Dat neemt niet weg dat in deze wet een aantal waarborgen wordt gegeven voor een goede uitoefening van de beroepspraktijk aan de hand waarvan ook een aantal regels is te geven voor schoolbesturen en leraren als het gaat om in de wet BIG genoemde medische handelingen. Bepaalde handelingen – de zogenaamde voorgehouden handelingen – mogen alleen worden

verricht door artsen. Anderen dan artsen mogen medische handelingen alleen verrichten in opdracht van een arts. De betreffende arts moet zich er dan van vergewissen dat degene die niet is bevoegd, wel de bekwaamheid bezit om die handelingen te verrichten.

5. Aansprakelijkheid:

Voorgaande is ook van toepassing wanneer een leerkracht bij een leerling een medische handeling verricht. Technisch gezien vallen leerkrachten niet onder de wet BIG. Deze geldt alleen voor medische en paramedische beroepen. Soms worden leerkrachten betrokken bij de zorg rond een ziek kind en worden daarmee partners in zorg. In zo'n geval kan het voorkomen dat leerkrachten gevraagd wordt om een medische handeling bij een kind uit te voeren. Deze, niet alledaagse, positie van de leerkracht moet hierbij serieus worden genomen. Daarom moet een leerkracht een gedegen instructie krijgen hoe hij de handeling moet uitvoeren.

Het naar tevredenheid uitvoeren van deze handeling wordt schriftelijk vastgelegd in een verklaring van toestemming van de ouders. Zodoende wordt een optimaal mogelijke zekerheid aan kind, ouders, leerkracht en schoolleiding gewaarborgd. Ook voor de verzekeraar van de school zal duidelijk zijn dat er zo zorgvuldig mogelijk is gehandeld. Dit betekent dat een leerkracht in opdracht van een arts moet handelen die hem bekwaam heeft verklaard voor het uitvoeren van de medische handeling.

Lingewijk 13
3831 LE Leusden
033-4943936
info@deholm.nl

VERKLARING

Toestemming tot het verstrekken van medicijnen op verzoek
Ondergetekende geeft toestemming voor het toedienen van de hieronder omschreven
medicijn(en) aan:

naam leerling: _____ geboortedatum: _____

adres: _____

naam ouder(s)/verzorger(s): _____

telefoon 1: _____ telefoon 2: _____

naam huisarts: _____ telefoon: _____

naam specialist: _____ telefoon: _____

De medicijnen zijn nodig voor:

_____
_____
_____

Naam van het medicijn:

_____

Medicijn dient dagelijks te worden toegediend op onderstaande tijden:

_____ uur _____ uur
_____ uur _____ uur

Medicijn(en) mogen alleen worden toegediend in de volgende situatie(s):

_____
_____
_____

Dosering van het medicijn:

_____

Wijze van toediening:

_____

Wijze van bewaren:

_____

Controle op vervaldatum door: _____
(naam)

Protocol ziekte/medicijngebruik De Holm

functie: _____

_____
Ondergetekende, ouder/verzorger van genoemde leerling, geeft hiermee aan de school c.q. de hieronder genoemde leerkracht, die daarvoor een medicijninstructie heeft gehad, toestemming voor het toedienen van de bovengenoemde medicijnen:

naam: _____

plaats: _____

datum: _____

Handtekening: _____

MEDICIJNINSTRUCTIE

Er is instructie gegeven over het toedienen van de medicijnen op:

_____ (datum)

DOOR:

naam: _____

functie: _____

van: _____ (instelling)

AAN:

naam: _____

functie: _____

van: _____ (naam school en plaats)